СВОБОДА

SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК — UKRAINIAN DAILY

ЧАСТЬ І. Established 1893. TWO SECTIONS — SECTION I.

РІК LI. Ч. 119. Джерзі Сити, Н. Дж., субота, 19. червня 1943. · No. 119. Jersey City, N. J., Saturday, June 19, 1943. VOL. LI.

ТРИ ЦЕНТИ в Злучених Державах Америки. ПЯТЬ ЦЕНТІВ за границею Злучених Держав Америки.

Тел. „Свободи": BErgen 4-0237—4-0807. Тел. У. Н. Союзу: BErgen 4-1016

THREE CENTS in the United States of America. FIVE CENTS elsewhere.

Адміністратор Поживи Передбачує Недостачу

Честер Дейвис, воєнний адміністратор харчів, заявив публично на зборах Кооперативної Ліги Молочарів, котрі відбулися в Ню Йорку, що стільки поживи ми не малиб в цьому році, все таки „ми не будемо мати досить, аби вдоволити всіх домагаючихся її щодо всіх родів поживи, якої вони хочуть".

Предсідник Кооперативної Ліги Молочарів заявив на тих самих зборах, що, „на стільки йде за молоко, то мешканці міст пізнають, що уряд адміністрації цін був їх головним ворогом".

ДЕПАРТАМЕНТ СКАРБУ ПОПУСКАЄ ЗО СВОГО ПОДАТКОВОГО ДОМАГАННЯ

Департамент скарбу, що тиждень тому домагався від конгресу ухвалення нових податків на суму 16 біліонів долярів, уже прийшов до переконання, що таких податків йому добитися від конгресу не вдасться, і знижив своє домагання до 12 біліонів.

ПОКИ ПОЛЯКИ НЕ ПЕРЕСТАНУТЬ ХИТРУВАТИ...

Винніпеґський польський часопис „Час", навязуючи до виступів Богомольця і тов. проти канадійських українців, докоряє канадійським українцям за „антипольську політику" та згадує про „Річпосполиту" як польсько - русько-білорусько-литовську федерацію. „Новий Шлях", що обговорює це писання, стверджує, що вина за протипольське наставлення українців є по стороні польського політичного проводу, що навіть ще й тепер обстоює приналежність західноукраїнських земель до Польщі, називаючи їх „Малопольскою". Кінчить відповідь ось так: „Ні, таки як не крути, а нічого путнього не вийде з проблеми польсько-українських взаємин, доки поляки не перестануть хитрувати та доки не зречуться імперіялістичних затій проти України. Карту на стіл, панове поляки! Українці все грають в отверту карту..."

УКРАЇНСЬКА ПШЕНИЦЯ З АМЕРИКИ НА УКРАЇНУ.

Тому 60 років привезли українські хлібороби на американський континент „кримку" та ще один рід пшениці, що тут знаменито вдається, перемінюючи пустарі в пшеничні поля. Тепер, як подають, вестимуть насіння цеї пшениці з Америки на Україну, щоб нею засівати знищені війною землі.

ОБОРОНЯЄ „ДЕМОКРАТІЮ" ПОЛЬЩІ.

В тижневику „Лайф" з 10. травня 1943. написала редакція в статті про советсько-польське напруження, що ні Польща, ні Росія „не представляють свободи і демократії". На те відповів поляк д-р С. Кіркор, пробуючи обороняти Польщу, кажучи, що вона має демократію таку стару, як і Англія... Відповідаючи на закид, що поляки є найбільш шовіністичним народом, д-р Кіркор пускається аж на таке, що покликується на польсько-литовську і „руську" унію, чи там федерацію, що повстала „наслідком свобідної згоди усіх заінтересованих", кажучи, що вона тривала три сотки літ, та що „федерація тих вільних народів ніколи не була закаламучена національними спорами", бо всі ті три народи „користувались однаковими правами і свободами..." Ще далі каже, що байка про „польський шовінізм" повстала по першій світовій війні й є головно німецького походження.

Тепер ще тільки остає питання хто то в світі повірить в ось таку оборону?

ОБІЦЮЮТЬ УКРАЇНСЬКУ ЗЕМЛЮ ТЕЖ І НОРВЕЖЦЯМ.

ОНА подає, що німці пробують вербувати норвежців до німецької армії, кажучи, що як підуть з ними воювати на советсько-німецькому фронті, то зможуть залишитись по війні в Україні й осістись там як хлібороби. Кожний з них набуде як німецький вояк німецьке громадянство і зможе бути власником газдівства в Україні. Але може залишитись, як захоче, далі норвезьким горожанином і теж дістане землю в Україні. Та сумніваються, чи такі обіцянки щось німцям допоможуть.

ЗАТЯГАЮТЬ ПРИМУСОВО ДО „ГАЛИЦЬКОЇ ДИВІЗІЇ".

У звязку з поширюваними тепер вістками про якусь українську „галицьку армію", що малаб складатись з 6 дивізій, та на чолі якої мав би стояти ген. В. Курманович, звертаємо увагу на новинку про цю справу, яку оголосило Бюро Воєнних Інформацій у Вашинґтоні, а яка говорить, що націстівська окупантська влада „зачала примусово затягати українців" до „галицької дивізії", та що галицькі українці цілком не виявляють охоти „боротись за Гітлера".

Японці Втратили 77 Літаків в Одній Повітряній Битві

Департамент маринарки видав короткий, але дуже важний воєнний комунікат, в якому сказано, що на Полудневому Пацифіку, над Ґвадалканал, прийшло до великої повітряної битви американських летунів з японськими, підчас якої американці знищили 77 ворожих літаків, а це 45-Зеро бойовиків і 32 бомбери. Американська втрата виносила всього шість літаків. Є це друга найбільша повітряна боротьба від початку війни з японцями. Минулого жовтня в боротьбі під Санта Круз знищено 146 ворожих літаків.

„ВЕСТНІК" ПРО БЕНЕША І КАРПАТСЬКУ УКРАЇНУ.

„Американски Русскі Вестнік" з 10. червня пише: „Президент Бенеш на днях заявив в Шікаґо, що премієр Сталін і Обєднані Державы вже визнали Чехословаччину в таких границях, які вона мала до Мюнхену". Подібне заявив він і „репрезентантам підкарпатських русинів", себто Жатковичови та іншим. Мав сказати, що „Підкарпатська Русь" буде злучена з Чехословаччиною на основі Сан Жерменського договору з 1919 року, де загарантовано їй автономію. „Вестнік" пише, що це неправда, щоби „Карпатська Русь" була вже віддана Чехословаччині безсумнівно й остаточно". Каже, що „якщо уряд Советської Росії не має претенсій до „Підкарпатської Руси", то не має їх і Чехословаччина. Свою судьбу, кажеться далі, повинен вирішити сам „карпаторусский нарід" і прилучитись до такої федерації, до якої захоче.

На іншому місці пропонується в отсій газеті „Дунайську Федерацію" з мадярами, сербами, болгарами і словаками, але без поляків і чехів, бо без них, як пишеться, „буде спокійне й легше жити".

АДВ. В. СВИСТУН ВИСТУПИВ З К. У. К.

Адв. Василь Свистун, що був заступником предсідника Комітету Українців Канади, зрезигнував з свого становища в Комітеті й виступив з Комітету, як теж з Українського Національного Обєднання (УНО). Він каже, що Конґрес скликується не в догідну пору для вирішування української справи „не лише у виду теперішньої публичної опінії в Канаді, але також з причин інтернаціональної ситуації... І тому Конґрес міг би спричинити більше шкоди як добра". Таке подає „Канадійський Фармер" з тим, що адв. Свистун виступив з УНО тому, що та орґанізація найбільше настоювала, щоби Конґрес відбувся в червні.

ВОЯКАМ ТРЕБА „ТВЕРДОГО" ВИШКОЛУ

Три штабові офіцири, вислані на інспекцію до Африки, заявили по своїм повороті до Вашинґтону, що американські війська мусять переходити перед висилкою в бої через „твердий" вишкіл.

СТАЛІН ПОПИРАЄ „БУДУЧИЙ ПОЛЬСЬКИЙ УРЯД"

Ось так пояснюють письмо Сталіна до Обєднання Польських Патріотів в СССР, яке відбуло наради в Москві, та яке є в сильній опозиції до польського уряду в Лондоні. Письмо Сталіна є звернене до „Президії з Десятьох", яку мав вибрати „загальний зїзд поляків", щось ніби „польський сойм", подібний до тої польської Народної Ради, що є в Лондоні. Ось та Президія дякувала Сталінови за його поміч у відбудові „сильної й незалежної Польщі", дозволяючи на творення Польської Дивізії ім. Косцюшка. Отсе письмо Сталіна, як кажуть, надало тій орґанізації характер „офіційний". З цього заключають, що наслідок цього буде такий, що відносини між СССР і польським урядом в Лондоні та ген. Сікорским, польським премієром, тепер ще погіршаться.

ПРОГРАМА КОНҐРЕСУ УКРАЇНЦІВ КАНАДИ.

Екзекутива Комітету Українців Канади проголосила ось такі справи, які будуть обговорювані на Конґресі відділів Комітету Українців Канади. Ось вони: Комітет Українців Канади і воєнні зусилля; Проблеми канадійської єдности! Війна й українське питання; Повоєнна реконструкція світа; Український вклад до канадійської культури; Повоєнна реконструкція Канади; Комунізм і будучність Канади; Майбутність української молоді в Канаді; Жінка в національнім життю.

"SVOBODA" (Ukrainian Daily)
FOUNDED 1893
Ukrainian newspaper published daily except Sundays, Mondays and holidays by the Ukrainian National Association, Inc., at 81-83 Grand Street, Jersey City, N. J.

Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N. J. on March 30, 1911 under the Act of March 8, 1879.

Accepted for mailing at special rate of postage provided for in Section 1103 of the Act of October 3, 1917 authorized July 31, 1918.

Перевиховання чи Пригадка?

У Ню Йорку відбувався оноді цікавий „харчовий форум", себто свобідна конференція людей, зацікавлених у справі харчів. Зійшлися учасники цього форуму видно в переконанню, що харчова справа в Америці найшлася в критичній стадії, бо видимо старими дорогами в цій справі ходити зовсім неможливо, а нові дороги ще зовсім не ясні.

Учасники пробували вказати на причини кризи, і власне з того розгляду причин показалася відразу головна порада для цеї ситуації. Коли признати, що нинішня харчова криза виринула через те, що в Америці рідко коли продукується харчів більше, ніж їх споживається, то з цього виходить ясно, що в даній ситуації ледво чи можна буде збільшити цю продукцію. Отже зараду на харчову кризу шукати треба деинде.

Одна з визначних учасниць конференція, сама деканка колегії домашньої господарки в Корнельському університеті, радила американцям взятися за перевиховання в харчовій справі. Простими словами, це значить: треба навчити себе інших звичок щодо споживання. Це годиться з порадами, які чуємо з інших боків.

Щодо тих американців, які прибули сюди дозрілими людьми з інших країв, перевиховання може не потребує бути таке ґрунтовне, як у роджених тут осіб. Ці іміґранти прийшли сюди з глибоко вкоріненими звичками в справі харчу, і в Америці мусіли вчитися нових звичок. Між іншим для людей з південно-східної Европи приходилося „вчитись" споживати більше мяса, а менше ярини. Деякі з них цю науку посували до таких меж, що навіть відмовлялися їсти ярину, що складала головну поживу в старім краю; мовляв, ми не приїхали до Америки їсти траву. Якраз до цеї справи відноситься виховання американців до нових звичок у харчуванню: треба пересічного американця навчити менше їсти мяса, а більше немясних страв. Для іміґратів, які в Америці закинули звичай їсти немясні страви, треба просто завернути до старого звичаю. Пригадка старого відай піде лекше, ніж навчення чогось зовсім нового.

„РУСЬКА ПОВІСТЬ"

Під таким наголовком заповідає якийсь М. Тарновський в большевицьких Українських Щоденних Вістях з 3. червня виставу нової совєтської фільми. Знов „Русское Слово" оголошує її як „Русская Повесть", пояснюючи, що це „широка панорама руської історії від Александра Невського до наших днів", та що вона тому, що її бачитиме, „дасть ключ віри в непереможність русского народу".

Якщоб у цій новій фільмі, в якій Совєти зібрали докупи все те патріотичне, що було досі в інших їхніх фільмах, ходило тільки про те, щоби таким чином підносити духа населення в боротьбі з Німеччиною, то це булоб зрозуміле й доцільне. Та вже інша справа з іншою пропаґандою. Ось та „русская повесть" представляє боротьбу з німцями як боротьбу „русского" народу, а це є неправда. Очевидно, що для комуніста Тарнавського це ніщо інше, а тільки „бої радянських народів-росіян, українців і других, як також уривки з історії, що сягають так далеко, як часи Александра Невського, Мініна й Пожарського, бій під Полтавою, бої українського козацтва проти польського панства і проти тевтонських наїздників". Комуніст Тарнавський, як московський підніжок, навіть радий, що в цій „русскій" фільмі є все — крім боротьби українського народу з Москвою за визволення. Він не добачує, що совєтська фільма ширить серед американців баламуту про те, що є тільки одна „Русь" і тільки один „русский" (в Тарнавського „руський") нарід. Він теж кричить мов несамовитий „За Русь! За Русь!", поширюючи ось так москвофільську пропаґанду та доражджуючи українцям „прибути масово" на відкриття ось цеї „русскої" повісти, бо такої нагоди „не забувається на десятки років".

Ще раз підкреслюємо, що не іде нам тут про боротьбу з тевтонами. Іде про правду, бож боротьбу з німцями можна представляти вірно без російської пропаґанди про один „русский" нарід і одну „русску" повість. Від московського народу ніхто не думає відбирати чести за його власну боротьбу і його власну геройську поставу, але й не треба змішувати це з політичною пропаґандою за „єдину і неділиму Росію" і один „русский" нарід. Та коли таку пропаґанду ведуть москалі, то ще можна це розуміти, але що казати про таких ніби українців, що допомагають ось такій пропаґанді при помочі українських букв навіть на вільній американській землі?

Чи не гірші вони навіть і від тих рабів і підніжків, про яких згадує Шевченко?

ЩЕ РАЗ ВІДЛОЖИЛИ „ОБЩЕРУССКИЙ КОНГРЕС".

Як ми вже подавали, дня 21. червня б. р. мав відбутись в Ню Йорку широко реклямований Конгрес для обговорення долі „Подяремной Руси". Тепер оголошують, що цей Конгрес, який вже раз відложено, тепер знову відложено, але вже на необмежений час. Зате передконгресовий комітет відвідав совєтське посольство в Вашинґтоні, та як пише москвофільська філядельфійська „Правда", зложив там меморандум в справі „злуки історичних русских земель з своєю матірю Росією".

КОМІТЕТ УКРАЇНЦІВ КАНАДИ.

Адреса Комітету Українців Канади, що скликує Конгрес, є така:
UKRAINIAN CANADIAN COMMITTEE,
715 McIntyre Bldg.,
Winnipeg, Man., Canada.

ДІСТАНУТЬ ЗАНЯТТЯ
ДІВЧАТА И ЖІНКИ
у віці 18. і вище
Досвідчені і не Досвідчені
Тут є ваша нагода дістати заняття в Воєнній Індустрії і працювати для побіди.
ДОБРА ПЛАТНЯ
ПІДВИШКИ В ЧАСІ НАУКИ
ПРИЄМНІ РОБІТНИЧІ УМОВИНИ.
ЗАНЯТТЯ ЗАРАЗ У
WIRE ANNEALERS
WIRE TESTERS
WIRE SPOOLERS
WIRE DRAWERS.
Голоситься 8. рано до 5. пополудні. (Empl. Dept.). Принесіть метрику уродження, або горожанські папери.
WILBUR B. DRIVER CO.,
150 Riverside Ave., Newark, N. J.
Ті, що тепер працюють у воєннім промислі, хай не зголошуються.

УВАГА!
Ті, що Терплять на Ревматизм,
біль у крижах і в цілім тілі, або на ШКІРНУ НЕДУГУ, як Екзему, короcти і ріжного роду сверблення, хай не тратять надії, а лиш удадуться до нас, а ми їм поможемо средцтвами, які виробляємо з ріжних зіль і мінералів, що дають у таких недугах пільгу. 116-
Пишіть по інформації на адресу:
LOMBARRDO
192 — 21st STREET
IRVINGTON, N. J.

Д-Р С. ЧЕРНОВ
● Гострі й хронічні недуги чоловіків і жінок — Шкіра й кров.
● Аналіза крови для подружого свідоцтва.
● Гемороїди й желяки лікується без операції.
223 SECOND AVENUE, cor. 14th ST., NEW YORK CITY. Room 14.
GRamercy 7-7697
Офісові години 10—8; неділя 11—2.
Жінка-доктор до обслуги.
X & флюроскоп. — Екзамінація $2.00.

ЗАПОВІДАЮТЬ ВЕЛИЧАВИЙ КОНЦЕРТ.

Канадійські газети подають, що з нагоди Конґресу Комітету Українців Канади відбудеться дня 23. червня б. р. святочний концерт в „Авдіторіюм", найбільшій салі міста, при співучасти світової слави української піяністки — Любки Колесса, як теж нашого славного співака Михайла Голинського, та відомого скрипака і композитора, проф. Романа Придаткевича.

МИРОН ЛИТВИН і СИН
УКРАЇНСЬКІ ПОГРЕБНИКИ
Обслуга щира і чесна
383 Morris Avenue,
cor. Springfield Ave.
NEWARK, N. J.
Phone: ESsex 3-5347

ІВАН БУНЬКО
УКРАЇНСЬКИЙ ПОГРЕБНИК
заряджує погребами по ціні так низькій як $150.
ОБСЛУГА НАЙКРАЩА
JOHN BUNKO
Licensed Undertaker & Embalmer
437 East 5th St.,
NEW YORK CITY
Dignified funerals as low as $150.
Telephone: GRamercy 7-7661.

ПЕРШИЙ УКРАЇНСЬКИЙ ПОГРЕБНИК
НА ФІЛЯДЕЛЬФІЮ Й ОКЛИЦЮ
МИХАЙЛО НАСЕВИЧ
cor. FRANKLIN & BROWN STS.,
PHILADELPHIA, PA.
Tel. MARKET 1320.
ОБСЛУГА В ДЕНЬ І В НОЧІ.

ПЕТРО ЯРЕМА
УКРАЇНСЬКИЙ ПОГРЕБНИК
Занимаєсь похоронами
В BRONX, BROOKLYN, NEW YORK і околицях
129 EAST 7th STREET,
NEW YORK, N. Y.
Tel.: ORchard 4-2568
BRANCH OFFICE & CHAPEL:
707 Prospect Avenue,
(cor. E. 155 St.)
BRONX, N. Y.
Tel.: MElrose 5-6577

$150.00 і вище ЦІЛИЙ ПОХОРОН
ОБСЛУГУЄМО В ПЕРТ АМБОЙ І ОКОЛИЦІ
KANAI KAIN
FUNERAL HOME
433 STATE STREET,
PERTH AMBOY, N. J.
Phone: Perth Amboy 4-4646